

บทที่ 6

เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาละตินที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน กับระบบเสียงภาษาละตินของผู้พูดภาษาละตินที่เกิดและเติบโต ในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระบบเสียงภาษาละตินจากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน ซึ่งอาจจะสะท้อนให้เห็นระบบเสียงภาษาละตินเมื่อประมาณ 100 ปีที่ผ่านมา และระบบเสียงภาษาละตินของผู้พูดภาษาละตินที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยในปัจจุบัน ดังรายละเอียดในบทที่ 4 และ 5 ตามลำดับ เมื่อนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกัน พบว่าระบบเสียงทั้งสองมีความแตกต่างกันอยู่บางประการ ซึ่งผู้วิจัยจะเปรียบเทียบระบบเสียงทั้งสองระบบพร้อมทั้งอธิบายความแตกต่างนั้น โดยแยกกล่าวถึงระบบพยัญชนะ ระบบสระ และระบบวรรณยุกต์ ตามลำดับ

ระบบพยัญชนะ

ในการวิเคราะห์ระบบเสียงภาษาละตินที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาละตินที่เป็นอักษรโรมัน และระบบเสียงภาษาละตินของผู้พูดภาษาละตินที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะในระบบเสียงภาษาละตินที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน มีทั้งหมด 22 หน่วยเสียงและพยัญชนะควบกล้ำ 18 ชุด ในขณะที่หน่วยเสียงพยัญชนะในระบบเสียงภาษาละตินของผู้พูดภาษาละตินที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย มีทั้งหมด 24 หน่วยเสียง และพยัญชนะควบกล้ำ 13 ชุด ซึ่งผู้วิจัยจะเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะและพยัญชนะควบกล้ำ ดังต่อไปนี้

หน่วยเสียงพยัญชนะกัก

หน่วยเสียงพยัญชนะที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

หน่วยเสียงพยัญชนะของผู้พูดภาษาละตินเกิดและเติบโตในประเทศไทย

/b/

/b/

/p/

/p/

/ph/

/ph/

/d/

/d/

/t/

/t/

/th/

/th/

/j/

/j/

/c/

/c/

/ch/

/ch/

หน่วยเสียงพยัญชนะที่วิเคราะห์จาก ระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน	หน่วยเสียงพยัญชนะของผู้พูด ภาษาคะฉิ่นเกิดและเติบโตในประเทศไทย
/g/	/g/
/k/	/k/
/kh/	/kh/
-	/ʔ/

เมื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงพยัญชนะภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน กับระบบเสียงพยัญชนะภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย พบว่าจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงพยัญชนะทั้งสองระบบแตกต่างกันคือ หน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบพยัญชนะภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมันมีทั้งหมด 12 หน่วยเสียง แต่หน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย มีทั้งหมด 13 หน่วยเสียง โดยในระบบเสียงพยัญชนะภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน แต่ไม่พบหน่วยเสียงดังกล่าวในระบบเสียงพยัญชนะภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน แม้ว่าเมื่อผู้วิจัยให้คนคะฉิ่นอ่านออกเสียงคำที่เขียนโดยใช้อักษรโรมันให้ผู้วิจัยฟัง พบว่ามีเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงพยัญชนะภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน ซึ่งไม่มีตัวอักษรแทนหน่วยเสียงพยัญชนะนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่วิเคราะห์ให้มีหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

เมื่อพิจารณาสัทลักษณะของหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงทั้งสองระบบนี้ ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่แล้วทั้งสองระบบมีสัทลักษณะเหมือนกัน ยกเว้นหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงที่แตกต่างกันกล่าวคือ เมื่อผู้วิจัยให้นางซารา อูสา อายุ 75 ปี ซึ่งเป็นคนคะฉิ่นที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย อ่านออกเสียงคำภาษาคะฉิ่นที่เขียนด้วยอักษรโรมันที่แทนหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียง 3 หน่วยเสียงให้ผู้วิจัยฟัง พบว่านางซารา อูสา ออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียง ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง /j/ เป็นเสียง [dz] หน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียง ไม่ก้อง ไม่พ่นลม เกิดที่เพดานแข็ง /c/ เป็นเสียง [ts] และหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียง ไม่ก้อง พ่นลม เกิดที่เพดานแข็ง /ch/ เป็นเสียง [tsh] ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับออกเสียงของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย พบว่าผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย ออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียง ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง /j/ เป็นเสียง [dz] หน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียง ไม่ก้อง ไม่พ่นลม เกิดที่เพดานแข็ง /c/ เป็นเสียง [ts] และหน่วยเสียงพยัญชนะกักระหว่างระบบเสียง ไม่ก้อง พ่นลม เกิดที่เพดานแข็ง /ch/ เป็นเสียง [tsh] ลักษณะ

ที่เกิดขึ้นนี้แสดงให้เห็นว่าหน่วยเสียงพยัญชนะกัก เกิดที่เพดานแข็ง เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียง

หน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก

หน่วยเสียงพยัญชนะที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

หน่วยเสียงพยัญชนะของผู้พูด
ภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเดิบโตในประเทศไทย

/m/	/m/
/n/	/n/
-	/ɲ/
/ŋ/	/ŋ/

ระบบเสียงพยัญชนะนาสิกที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันและระบบเสียงพยัญชนะนาสิกภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเดิบโตในประเทศไทยแตกต่างกัน โดยพบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิกที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันมีทั้งหมด 3 หน่วยเสียง ในขณะที่หน่วยเสียงพยัญชนะนาสิกของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเดิบโตในประเทศไทยมีทั้งหมด 4 หน่วยเสียง คือปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่เพดานแข็ง /ɲ/ เพิ่มขึ้นมา แต่เมื่อวิเคราะห์สัทลักษณะของหน่วยเสียงดังกล่าวพบว่า ในระบบเสียงภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน พยัญชนะควบกล้ำ /nj/ ออกเสียงเป็นเสียง [ɲ] เช่นเดียวกับหน่วยเสียง /ɲ/ ดังนั้นความแตกต่างของระบบเสียงพยัญชนะนาสิกของทั้งสองระบบเกิดจากความแตกต่างของการวิเคราะห์ในระดับสัทวิทยา

หน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก

หน่วยเสียงพยัญชนะที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

หน่วยเสียงพยัญชนะของผู้พูด
ภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเดิบโตในประเทศไทย

/s/	/s/
/z/	/z/
/h/	/h/

หน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก มีทั้งหมด 3 หน่วยเสียง ทั้งในระบบพยัญชนะที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันและระบบพยัญชนะของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเดิบโต

ในประเทศไทย โดยที่หน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรกทั้ง 3 หน่วยเสียง ออกเสียงเหมือนกันในทั้งสองระบบ

หน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น

หน่วยเสียงพยัญชนะที่วิเคราะห์จาก
ระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

/l/

หน่วยเสียงพยัญชนะของผู้พูด

ภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย

/l/

ผู้วิจัยพบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ปรากฏทั้งในระบบพยัญชนะที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันและระบบพยัญชนะของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย โดยที่หน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้นไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลง ออกเสียงเหมือนกันในทั้งสองระบบ

หน่วยเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว

หน่วยเสียงพยัญชนะที่วิเคราะห์จาก
ระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

/r/

หน่วยเสียงพยัญชนะของผู้พูด

ภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย

/r/

หน่วยเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว ปรากฏทั้งในระบบพยัญชนะที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน และระบบพยัญชนะของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยที่หน่วยเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงและออกเสียงเหมือนกันในทั้งสองระบบ

หน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งสระ

หน่วยเสียงพยัญชนะที่วิเคราะห์จาก
ระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

/w/

/j/

หน่วยเสียงพยัญชนะของผู้พูด

ภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย

/w/

/j/

หน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งสระ มีทั้งหมด 2 หน่วยเสียง ซึ่งปรากฏทั้งในระบบพยัญชนะที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันและระบบพยัญชนะของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่อาศัยอยู่ใน

ประเทศไทย โดยที่หน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งสระทั้งสองหน่วยเสียง ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง และออกเสียงเหมือนกันในทั้งสองระบบ

พยัญชนะควบกล้ำ

พยัญชนะควบกล้ำที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

พยัญชนะควบกล้ำของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย

/br/	/br/
/pr/	/pr/
/phr/	/phr/
/gr/	/gr/
/kr/	/kr/
/khr/	/khr/
/bj/	/bj/
/pj/	/pj/
/phj/	/phj/
/gj/	/gj/
/kj/	/kj/
/khj/	/khj/
/mj/	/mj/
/nj/	-
/bw/	-
/dw/	-
/gw/	-
/lw/	-

เมื่อเปรียบเทียบพยัญชนะควบกล้ำภาษาคะฉิ่นทั้งสองระบบ พบว่าจำนวนพยัญชนะควบกล้ำภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมันมีทั้งหมด 18 ชุด ในขณะที่พยัญชนะควบกล้ำภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย มีทั้งหมด 13 ชุด ซึ่งพยัญชนะควบกล้ำที่แตกต่างกันคือ / nj bw dw gw lw/ ซึ่งความแตกต่างของจำนวนพยัญชนะควบกล้ำในทั้งสองระบบนี้มีสาเหตุมาจากความแตกต่างของการวิเคราะห์ในระดับสัทวิทยา เหตุที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ให้เสียง / nj bw dw gw lw/ เป็นพยัญชนะควบกล้ำ เนื่องจากในระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันมีอักษร <NY> <BW> <DW> <GW> และ <LW> เมื่อวิเคราะห์ระบบเสียงภาษาคะฉิ่นจากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมันจึง

ให้อักษร <NY> แทนพยัญชนะควบกล้ำ /nj/ <BW> แทนพยัญชนะควบกล้ำ /bw/ <DW> แทนพยัญชนะควบกล้ำ/dw/ <GW> แทนพยัญชนะควบกล้ำ /gw/ และ <LW> แทนพยัญชนะควบกล้ำ /lw/ สำหรับระบบเสียงภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย ไม่พบพยัญชนะควบกล้ำทั้ง 5 ชุดนี้ เนื่องจากผู้วิจัยวิเคราะห์ให้พยัญชนะควบกล้ำ /nj/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่เพดานแข็ง /p/ และวิเคราะห์พยัญชนะควบกล้ำ /bw/ /dw/ /gw/ /lw/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ /b/ /d/ /g/ หรือ /l/ ตามด้วยหน่วยเสียงสระ / u:/

กล่าวโดยสรุปความแตกต่างของระบบเสียงพยัญชนะทั้งสองระบบนี้ เกิดจากความแตกต่างของการวิเคราะห์ในระดับสัทวิทยา ส่วนความแตกต่างทางสัทลักษณะของหน่วยเสียงพยัญชนะก็เกิดที่เพดานแข็ง ไม่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงจำนวนหน่วยเสียงในทั้งสองระบบนี้

ระบบสระ

ในการวิเคราะห์ระบบสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน และระบบสระภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย พบว่าระบบสระมีจำนวนหน่วยเสียงสระแตกต่างกัน คือ ระบบสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน มีหน่วยเสียงสระ 8 หน่วยเสียง และสระประสม 3 ชุด และระบบสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย มีเฉพาะหน่วยเสียงสระทั้งหมด 10 หน่วยเสียง

หน่วยเสียงสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน	หน่วยเสียงสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย
/ i /	/ i /
-	/ i: /
/ e /	/ e /
/ e: /	/ e: /
/ ɛ /	-
/ a /	/ a /
/ a: /	/ a: /
/ u /	/ u /
-	/ u: /
/ o /	/ o /
-	/ o: /

หน่วยเสียงสระที่วิเคราะห์จาก
ระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน

หน่วยเสียงสระของผู้พูด
ภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย

/oi/

-

/ai/

-

/au/

-⁵

จากการเปรียบเทียบระบบสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันและระบบสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย ผู้วิจัยพบว่าระบบสระทั้งสองระบบมีความแตกต่างกัน ดังนี้

ระบบสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน มีหน่วยเสียงสระทั้งหมด 8 หน่วยเสียง คือ /i/ /e/ /e:/ /ɛ/ /a/ /a:/ /u/ และ /o/ พบว่ามีหน่วยเสียงสระเพียง 2 หน่วยเสียงเท่านั้นที่มีความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงสระสั้นและหน่วยเสียงสระยาว คือ หน่วยเสียงสระหน้า กลางปากไม่ห่อ /e/ และ /e:/ และหน่วยเสียงสระกลาง ต่ำ ปากไม่ห่อ /a/ และ /a:/ ในขณะที่หน่วยเสียงสระอื่นไม่มีความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงสระสั้นและหน่วยเสียงสระยาว เมื่อวิเคราะห์ระบบสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย พบว่ามีหน่วยเสียงสระทั้งหมด 10 หน่วยเสียง คือ /i/ /i:/ /e/ /e:/ /a/ /a:/ /u/ /u:/ /o/ และ /o:/ โดยที่หน่วยเสียงสระทุกหน่วยเสียงมีความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงสระสั้นและหน่วยเสียงสระยาว การที่ระบบสระทั้งสองระบบมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยคิดว่า ในอดีตเมื่อตอนที่ Hanson สร้างระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน ภาษาคะฉิ่นอาจจะมียูนิทเสียงสระทั้งหมด 8 หน่วยเสียงตามที่ปรากฏในระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน แต่เมื่อคนคะฉิ่นได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย และได้เรียนภาษาไทยพร้อมกับใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับคนไทยในขณะเดียวกันก็ใช้ภาษาคะฉิ่นในการสื่อสารระหว่างคนคะฉิ่นด้วยกัน ดังนั้นภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยจึงได้รับอิทธิพลจากภาษาไทย ทำให้ภาษาคะฉิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ระบบเสียงภาษาไทยมีความแตกต่างระหว่างหน่วยเสียงสระสั้นและหน่วยเสียงสระยาว ในขณะที่ระบบสระภาษาคะฉิ่นบางหน่วยเสียงมีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยเสียงสระสั้นและหน่วยเสียงสระยาวอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อได้รับอิทธิพลจากภาษาไทย จึงมีแนวโน้มที่จะทำให้หน่วยเสียงสระอื่นๆ มีความแตกต่างเรื่องของความสั้นยาวไปด้วย ในที่สุดระบบสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยจึงมีความแตกต่างกันระหว่างเสียงสระสั้นและเสียงสระยาวอย่างมีนัยสำคัญทางภาษาศาสตร์

สำหรับหน่วยเสียงสระหน้า ต่ำ ปากไม่ห่อ /ɛ/ ที่พบในเฉพาะในระบบสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่น โดยใช้อักษรโรมัน แต่ไม่พบในระบบสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโต

⁵ ดูคำอธิบายหน้า 79

ในประเทศไทย จากข้อมูลภาษาคะฉิ่นที่เขียนด้วยอักษรโรมันพบว่ามีการออกเสียงนี้มีคำเดียว คือ <è > / ʔe³¹/ เป็นคำอุทาน ซึ่งคนคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยออกเสียงคำนี้ว่า /ʔe³¹/ ดังนั้นหน่วยเสียงสระหน้า คำ ปากไม่ห่อ /ɛ/ จึงไม่พบในระบบสระภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย

ในการวิเคราะห์ระบบสระจากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน พบว่ามีสระประสม 3 ชุด คือ /oi/ /ai/ และ /au/ ซึ่งเขียนแทนด้วย <OI> <AI> และ <AU> ตามลำดับ แต่ระบบสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย ไม่มีสระประสมทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ให้เป็นหน่วยเสียงสระตามด้วยพยัญชนะท้าย ได้แก่ หน่วยเสียงสระหลัง กลาง ปากห่อ เสียงยาว / o: / ตามด้วยพยัญชนะกึ่งสระ เกิดที่เพดานแข็ง /j/ ซึ่งออกเสียงใกล้เคียงกับหน่วยเสียงสระประสม /oi/ ในระบบสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมัน หน่วยเสียงสระกลาง คำ ปากไม่ห่อ เสียงยาว /a:/ ตามด้วยพยัญชนะกึ่งสระเกิดที่เพดานแข็ง /j/ ซึ่งออกเสียงใกล้เคียงกับ สระประสม /ai/ ในระบบสระ ที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน และหน่วยเสียงสระกลาง คำ ปากไม่ห่อ เสียงยาว /a:/ ตามด้วยพยัญชนะกึ่งสระ เกิดที่ริมฝีปากร่วมกับเพดานอ่อน /w/ ซึ่งออกเสียงใกล้เคียงกับ สระประสม /aw/ ในระบบสระที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน ดังนั้นจึงเห็นว่าความแตกต่างของ สระประสม /oi/ /ai/ และ /au/ กับหน่วยเสียงสระตามด้วยพยัญชนะท้าย /oj/ /aj/ และ /aw/ เป็นความแตกต่างในการวิเคราะห์ในระดับสัทวิทยา

ระบบวรรณยุกต์

เนื่องจากระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน ไม่มีสัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ซึ่ง Hanson ได้ให้เหตุผลว่า “ในระบบการเขียนภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมัน จะไม่ใช่สัญลักษณ์แทนเสียงวรรณยุกต์ เนื่องจากคนที่เรียนภาษาคะฉิ่นเป็นคนคะฉิ่นที่พูดภาษาคะฉิ่นได้แล้ว และผู้สอนก็เป็นคนคะฉิ่นเช่นกัน ดังนั้นผู้เรียนจะรู้ว่าแต่ละคำออกเสียงอย่างไรจากผู้สอน” (Hanson 1906: IV) ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมันได้ ซึ่งเมื่อให้เจ้าของภาษาอ่านคำภาษาคะฉิ่นที่เขียนโดยตัวอักษรโรมันให้ฟัง ผู้วิจัยก็ไม่สามารถสรุปได้ว่าเสียงวรรณยุกต์ที่ได้ยินนั้นเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่สะท้อนจากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมันหรือไม่ เนื่องจากเจ้าของภาษาที่อ่านออกเสียงให้ฟังนั้นเป็นคนในยุคปัจจุบันซึ่งออกเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียงเหมือนกับเสียงวรรณยุกต์ของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

สำหรับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยพบว่ามี 4 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ระดับหรือคงที่ 2 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับหรือเสียงตก 2 หน่วยเสียง ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ	/55/	ออกเป็นเสียงสูง-ระดับ	[55]
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ	/33/	ออกเป็นเสียงกลาง-ระดับ	[33]
หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก	/51/	ออกเป็นเสียงสูง-ตก	[51]
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก	/31/	ออกเป็นเสียงกลาง-ตก	[31]

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างระบบเสียงภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมันและระบบเสียงภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย

จากการเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาคะฉิ่นที่วิเคราะห์จากระบบการเขียนที่เป็นอักษรโรมันกับระบบเสียงของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย พบว่าระบบเสียงทั้งสองระบบมีความแตกต่างกัน ทั้งที่เกิดจากการวิเคราะห์ในระดับสัทวิทยาที่ผลการวิเคราะห์จะขึ้นอยู่กับข้อมูลภาษาและแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านสัทลักษณะของหน่วยเสียง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านสัทลักษณะของหน่วยเสียงนี้บางครั้งทำให้ระบบเสียงเกิดการเปลี่ยนแปลง บางครั้งก็ไม่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในระบบเสียง แต่จะมีผลกระทบต่อการออกเสียงหน่วยเสียงเพียงบางหน่วยเสียงเท่านั้น ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสัทลักษณะนั้นมีด้วยกันหลายปัจจัย อาทิ การเปลี่ยนแปลงโดยปัจจัยด้านเวลา การเปลี่ยนแปลงโดยปัจจัยด้านสังคม เป็นต้น ดังเช่นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง /y/ ในอดีตออกเสียงเป็นเสียง [dz] หน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่พ่นลม เกิดที่เพดานแข็ง /c/ ในอดีตออกเสียงเป็นเสียง [ts] และหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่พ่นลม เกิดที่เพดานแข็ง /ch/ ในอดีตออกเสียงเป็นเสียง [tsh] ในปัจจุบันนี้คนคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะกัก เกิดที่เพดานแข็ง ต่างไปจากผู้พูดภาษาคะฉิ่นในอดีต โดยออกเสียงหน่วยเสียง /y/ เป็นเสียง [dz] หน่วยเสียง /c/ เป็นเสียง [ts] และหน่วยเสียง /ch/ เป็นเสียง [tsh] นอกจากนี้ในส่วนของระบบสระภาษาคะฉิ่นพบว่าระบบสระภาษาคะฉิ่นที่เป็นอักษรโรมันความสั้นยาวของสระมีนัยสำคัญทางภาษาศาสตร์เพียงหน่วยเสียง /e e:/ และ /a a:/ เท่านั้น ขณะที่หน่วยเสียงสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยความสั้นยาวของสระมีนัยสำคัญทางภาษาศาสตร์ในทุกหน่วยเสียงสระ

จากสิ่งที่พบในการเปรียบเทียบระบบเสียงทั้งสองระบบนี้ ผู้วิจัยได้ค้นหาสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสัทลักษณะของหน่วยเสียงซึ่งทำให้ระบบเสียงทั้งสองระบบมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าน่าจะเกิดจากการสัมผัสภาษา (language contact) เพราะเมื่อพิจารณาคุณสมบัติของผู้บอกภาษาทั้งสองกลุ่มพบว่า ผู้บอกภาษาที่ช่วยออกเสียงภาษาคะฉิ่นที่เขียนด้วยอักษรโรมันคือ นางซาร่า อูสา เป็นคนคะฉิ่นที่อพยพมาจากรัฐคะฉิ่น ประเทศพม่า อายุ 75 ปี พูดภาษาคะฉิ่นเป็นภาษาแรกและพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองแต่พูดภาษาไทยไม่ได้ อ่านออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง /y/ เป็นเสียง [dz] หน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่พ่นลม เกิดที่เพดานแข็ง /c/ เป็นเสียง

[ts] หน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ฟันลม เกิดที่เพดานแข็ง /ch/ เป็นเสียง[tsh] เสียงเหล่านี้เมื่อผู้วิจัยนำไปเปรียบเทียบกับภาษาอื่นๆ ในภาษาตระกูลทิเบต-พม่า เช่น ภาษาลีซู (Hope 1976 :125) ภาษาอาข่า (Wyss 1976:157) ซึ่งเป็นภาษาตระกูลเดียวกับภาษาคะฉิ่น พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะกัก เกิดที่เพดานแข็งทั้ง 3 หน่วยเสียง ต่างออกเสียงเป็น [dz] [ts] และ [tsh] เช่นเดียวกับการออกเสียงของนางซารา อูสา แสดงให้เห็นว่านางซารา อูสา ยังคงออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะกัก เกิดที่เพดานแข็ง ใกล้เคียงกับการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะดังกล่าวของภาษาในตระกูลทิเบต-พม่า ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยเป็นคนทวิภาษาระหว่างภาษาคะฉิ่นกับภาษาไทย ได้รับการศึกษาในระบบการศึกษาไทย กลับออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง /y/ เป็นเสียง [dʒ] หน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่ฟันลม เกิดที่เพดานแข็ง/c/ เป็น [tɕ] และหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ฟันลม เกิดที่เพดานแข็ง /ch/ เป็น [tʃh] ซึ่งการออกเสียงหน่วยเสียง /c/ และ /ch/ มีคุณสมบัติทางเสียงเหมือนกับการออกเสียงพยัญชนะกัก เกิดที่เพดานแข็งในภาษาไทย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาาระบบเสียงสระของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทย ก็ยังเห็นได้ชัดเจนว่ามีความใกล้เคียงกับระบบเสียงสระในภาษาไทยมาก อันจะสังเกตได้จากความสั้นยาวของเสียงสระที่มีนัยสำคัญทางภาษาศาสตร์ในทุกหน่วยเสียง

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงคล้ายกับภาษาไทยมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวน่าจะเป็นหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในระบบเสียงภาษาคะฉิ่นของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยเกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นปัจจัยทางสังคม คือ การสัมผัสภาษา มิใช่เกิดจากปัจจัยภายในคือ ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา เนื่องจากในช่วงเวลา 100 ปี ไม่น่าจะมีผลทำให้ระบบเสียงภาษาคะฉิ่นในอดีตที่สะท้อนจากระบบการเขียนที่เป็นอักษร โรมันเกิดการเปลี่ยนแปลงมาสู่ระบบเสียงของผู้พูดภาษาคะฉิ่นที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยแต่อย่างใด